

4- رقبات مسجد

۴- رقبات مسجد

حکم زمین اهدایی به مسجد

۵۸۵. فرد خیری قطعه زمین حدود ۲۰ متری به مسجد بخشیده است ولی آن قطعه زمین با مسجد فاصله دارد، یک خانه مسکونی مابین مسجد و زمین فاصله افتاده است. این زمین بخشیده شده به مسجد در حال حاضر کاربری ندارد جهت مسجد با توضیحات فوق خواهشمند است به سؤالات زیر پاسخ دهید :

الف) آیا صیغه وقف بر آن زمین اطلاق می شود؟

ب) خرید و فروش و تبدیل به احسن کردن آن جایز است یا خیر؟

ج) لازم به ذکر است فردی که منزل مسکونی ایشان مابین مسجد و قطعه زمین واقع شده است مقداری جهت مسجد داده و قصد دارد قطعه زمین مسجد را خریداری نمایند.

جواب: الف: اگر به مسجد بخشیده شده ملک مسجد است ولی وقف نیست.

ب: با نظر متولی شرعی مانع ندارد.

ج: اگر متولی شرعی صلاح مسجد بدانند می تواند زمین را تبدیل کند.

تبدیل خانه وقفی

۵۸۶. واقفی وقفی نموده اند تا درآمد این وقف از طریق اجاره یا غیره صرف مسجد شود آیا می شود این منزل مسکونی در این زمین را تبدیل به چیز دیگری نمود که درآمد آن باز هم صرف مسجد شود؟ علاوه بر اینکه در صورت تبدیل شدن درآمد بیشتر هم می شود.

جواب: اگر زمین و منزل مسکونی قابل استفاده در جهت وقف است نباید تبدیل شود.

الحاق خانه امام جماعت به مسجد

۵۸۷. در جنب مسجد خانه ای توسط فردی وقف گردیده که بعداً توسط هیئت امناء ترمیم گردید و در وقف شرط نموده است که روحانی مسجد از آن استفاده نماید یا اینکه از عایدات آن صرف روحانی که در قم مشغول تحصیل است و ایام رمضان و محرم و تابستان به محل می آید به وی پرداخت گردد، با توجه به هزینه های جانبی ساختمان مذکور تکلیف چیست؟ آیا می شود به خاطر گسترش مسجد آن ساختمان تخریب و جزء مسجد گردد؟

جواب: در فرض مرقوم جائز نیست.

فروش، اجاره یا معاوضه رقبه مسجد

۵۸۸. زمین موقوفه دیگری در فاصله تقریباً سیصد متری مسجد یک قطعه زمین متعلق به موقوفه وجود دارد که نظر به نیاز شدید محل که بنده به عنوان متولی بنا دارم چنانکه اجازه فرمائید یکی از تصرفات ذیل را که در طریق منافع مسجد فعلی است به عنوان متولی انجام دهم و شرعاً مجاز هستم یا خیر؟

الف) آیا فروش این زمین موقوفه و صرف قسمتی از آن در تکمیل بنای مسجد فعلی و متعلقات آن جایز است یا خیر؟

ب) آیا فروش این زمین موقوفه و خرید منزل مسکونی مناسب در محل جهت اسکان امام جماعت مسجد فعلی با قیمت آن زمین جایز است یا خیر؟

ج) اجاره دادن زمین مزبور و صرف مال الاجاره آن در منافع مسجد فعلی حکمش چیست؟

د) شهرداری بنا دارد زمین موقوفه فوق را با زمین دیگری معاوضه کند آیا چنین کاری جایز است و می توانم به عنوان متولی این امر را قبول نمایم؟

ه) ساختن مجتمع تجاری در این زمین در صورت امکان و صرف منافع آن در امور مسجد فعلی یا ساختن مجتمع فرهنگی نظیر کتابخانه یا احیاناً ساختن بنائی برای ایجاد حوزه علمیه در محل یا انجام این امور در زمین دیگری که شهرداری به عوض این زمین بدهد چه حکمی دارد؟

جواب: الف: جایز نیست.

ب: جایز نیست.

ج: جایز نیست.

د: جایز نیست.

ه: از زمینی که برای مسجد وقف شده باید در همان جهت مسجد که برای آن وقف شده است استفاده شود.

تبدیل صندوق قرض الحسنه مسجد

۵۸۹. فردی مغازه خود را برای ایجاد صندوق قرض الحسنه وابسته به مسجد وقف کرده و از دنیا رفته است و چندین سال است که آن مکان بسته مانده و در حال حاضر در معرض خرابی است، آیا استفاده از آن برای کارهای دیگر جایز است؟

جواب: اگر وقف مغازه برای ایجاد صندوق قرض الحسنه در آن، محقق شده باشد، و فعلاً نیازی به ایجاد صندوق قرض الحسنه در آن مسجد نباشد، استفاده از آن برای صندوقهای قرض الحسنه ای که وابسته به مساجد دیگر باشد، اشکال ندارد و اگر این هم ممکن نباشد استفاده از آن در هر کار خیری جایز است.

تبدیل رقبه مسجد به مغازه و سرویس بهداشتی

۵۹۰. در همسایگی مسجد خانه کلنگی وجود دارد که صاحبان خانه قسمتی از آن را بخشیده و مقداری را هم مردم خریده اند و جزو صحن مسجد (حیاط) می شود، از آنجائیکه زمین و مسجد لب خیابان واقع شده ساختن مغازه یا مکانی شبیه آن برای مخارج مسجد یا ساختن کتابخانه چه حکمی دارد، البته حیاط مسجد هم لطمه ای وارد نمی شود؟

جواب: اگر برای صحن مسجد بخشیده و خریده اند جایز نیست به مغازه تبدیل کنند مگر این که هنوز وقف نشده و صاحبان پول به آن راضی باشند.

۵۹۱. قطعه زمینی از متعلقات و مستقلات مسجد که تا این زمان با درآمد ناچیز و بدون هیچگونه وقفنامه و متولی خاص، به عنوان انبار گچ و آهک و غیره اجاره داده می شد با توجه به نیاز مساجد به منافع مالی جهت صرف در امور فرهنگی و مذهبی، در حال حاضر قصد داریم در همان زمین چند باب مغازه و درمانگاه و ساختمان مسکونی احداث نموده و عایدات حاصله را کماکان به مسجد صرف نمائیم. به نظر حضرتعالی تنظیم وقفنامه و تعیین متولی برای بنای جدید چه حکمی دارد؟

جواب: در فرض مرقوم تولیت با حاکم شرع است به هر نحو صلاح وقف بداند می تواند نسبت به تنظیم و تعیین مذکور عمل کند.

۵۹۲. ابوی اینجانب زمینی را که در آن منزل مسکونی هم قرار دارد وقف نموده اند برای اینکه درآمد آن صرف امورات مسجد شود که در جنب آن زمین قرار دارد بنابر مقدمه بالا دو سؤال دارم.

هیئت امناء مسجد از جهت نداشتن زمین برای بنا نمودن سرویس بهداشتی خواهران و برادران در مضیقه اند آیا می توانیم مقداری از همین زمین مذکور را که در جنب مسجد است ضمیمه مسجد نمائیم جهت مورد مذکور؟

جواب: در فرض سؤال با نظر متولی شرعی مانع ندارد.

نماز خواندن در رقبات مسجد

۵۹۳. تکلیف نماز خواندن در زمین های موقوفه ای که فعلاً تبدیل به واحدهای تجاری شده چیست؟ لازم به ذکر است که زمین های مذکور جزء موقوفات یک مسجد می باشد که درآمدهای آن صرف امورات مسجد می شود.

جواب: اگر وقف منفعت باشد و در آنجا ساختمان ساخته شده تا منافع آن خرج مسجد شود، نماز خواندن در آنجا اشکال ندارد.